

6. Aage Lorang Hedenstad

Aage Hedenstad var født 24. mars 1921 på Strømsgodset i Drammen. Foreldrene var fyrbøter ved Jernbanen Josef Hedenstad og moren Dina f. Wahl. Josef kom fra Saggrenda ved Kongsberg. Dina var fra Modum. Foreldrene var Othilie og Auen Wahl. Auen var jernbanearbeider. Ved Aages fødsel bodde de i Hestengen på Strømsgodset. Han hadde to søstre, Ellen og Solveig. Ellen døde to og et halvt år før Aage blei født. Familien flytta til Kongsberg, og Aage gikk på Kongsberg gymnas da krigen kom. På skolen var bestyrer og seinere rektor Bang en av Kongsbergs fremste nazister.

Aage tok realartium våren 1941. Han praktiserte i våpenfabrikken en periode. Han bodde hjemme hos sine foreldre i Steensgate på Eikermoen. Han gikk inn i motstandsarbeidet og var med på å distribuere illegale aviser.

Men noen ingeniørutdanning i Trondheim blei det ikke. Filologen i han tok over, og han tok forberedende prøve i filologi våren 1943 for å studere videre på høsten. Han leste latin som han måtte ta for å kunne studere videre. Han kom inn i det kristne studentlaget da han var i Oslo. Da han reiste til Oslo for å ta forberedende prøve i latin, skjedde det nok et vendepunkt i hans liv. For dette var den 30. november 1943. Da gjennomførte tyskerne razzia og arresterte 1200 studenter. Aage blei også tatt, men han slapp siden han hadde legitimasjon som gymnasiast. Dermed blei det ingen videre studier. Da var det ingen bindinger til studier, og dette gjorde nok at han og flere studentlagskamerater meldte seg til tjeneste i Milorg.

Disse blei med i ei celle på Holtefjell. I begynnelsen av mai 1944 skulle gruppa på et oppdrag i Vestfold. I denne gruppe er både Aage Hedenstad og Olav Wetterstad med. De dro først ned til Hokksund, hvor de satt seg på trappa til Fagerlis forretning for å vente med sine ryggsekker. De skulle ta toget videre. Dette var søndag 2. mai 1944. Lensmann Horgen kommer kjørende for han er på utkikk etter eventuelle sabotører som har rana sparebanken på Modum 17. april. Horgen får med seg betjenten for å undersøke. Gruppas leder, Finn Reidar Andersen, griper etter pistolen, men Horgen skyter og dreper han. Noen av gutta klarer å rømme, mens andre blir arrestert. En av guttene gjemmer seg, men blir angitt. Lensmannen finner et kart i en ryggsekk som viser hvor cella er, og dermed blir disse som ligger igjen på Holtefjell, også pågrepet. Om Hedenstad og Wetterstad blir

pågrepet i Hokksund eller på Holtefjell, er ikke klarlagt. Hedenstad og Wetterstad blir arrestert for medlemskap i Milorg.

Lensmann Arthur Horgen blir av Milorg ansett som så farlig for Milorgs virksomhet at det besluttes å likvidere han. Natt til 20. juni blir han og kona som sover på samme rom, likvidert med granater som blir kasta inn gjennom vinduet. Dette igjen fører til at de i Milorg-cella som blei arrestert på Holtefjell og i Hokksund, blir dømt til døden. Først blir ni personer dømt til døden, men Aage Hedenstad blir benåda og dømt til 15 års tukthus. Det blir også Kjell Koren. Imidlertid blir det i landets aviser 4. juli i landets aviser rykket inn en melding om at alle ni allerede er henretta. Gestaposjef Reidess griper imidlertid inn og beordrer også henrettelse av Hedenstad og Koren, så de blir skutt etter at de andre er henretta. Det er i litteraturen oppgitt både 6. juli og 21. juli 1944 som henrettelsesdato på Hedenstad. På minnestøtta står det 5. juli og dette må da regnes som den offisielle dødsdatoen.

Men han fikk via en annen grinfange sendt en sisten hilsen til foreldrene Dina og Josef: «Dere må ikke sørge over meg hvis det er slik jeg skal dø. Det er lett å dø når man dør for sitt fedreland. Hils mine foreldre og si at jeg dør uten frykt, og at jeg dør i troen på min Frelser, og uten hat til noen».

Akkurat henrettelsene av disse kristne studentene gjengis flere steder, for etter at de hadde fått dommen, sang de salmer av full hals som de andre fangene på Grini hørte. Og gjennom vinduet presiserte de at de de var kristne og frelst og sa «Hils hjem og si at det er ikke farlig med oss, vi dør som kristne mennesker».

Etter krigens slutt, visste man ikke hvor Hedenstad var begravet, men i begynnelsen av juni, blei det funnet åtte lik i ei fellesgrav utafør leiren ved steinbruddet. I skriftet Pro Patria står det følgende beskrivelse om det som skjedde. På natta mellom kl. halv tre og tre kjørte 3-4 biler til gravplassen der det var blitt plass til nye graver etter ordre fra leirsjefen Heinrich Wolff. Der blir først den ene, så den andre ført fram, Aage Hedenstad og Kjell Koren. Så faller skuddene. To unge kristne er flyttet hjem til sin himmelske konge.

Liket til Aage Hedenstad blei identifisert gjennom tannlegekortet fra tannlege Fossmark på Kongsberg. Han kunne dermed fraktes til Kongsberg. 18. juni settes dødsannonsen i avisa, og denne forteller om søster Solveig Hedenstad og han kjæreste venninne Inger-Marie Hafnor. Lørdag 23. juni kl. 14.30 er det minnebegravelse i Kongsberg kirke for Aage Hedenstad og Olav Wetterstad. Urnene blir satt foran alteret, og hjemmestyrkene sto æresvakt i midtgangen opp til alteret. Sogneprest Dolva leda gudstjenesten. Også andre kongsbergensere en da hadde oversikt over hadde mista livet og falt for Norge, blei lest opp. «Be for meg så jeg kan finne himmelen åpen», var det en av dem hadde formidla.

Krigsminnesmerke på Grini over Aage Hedenstad og Kjell Koren. Foto: Stig Rune Pedersen

Så blei urnene ført i følge fra kirken til kirkegården ved fabrikk. Byorkesteret gikk først utover Kirkegårdsveien og spilte sørgemarsj, så hjemmestyrker og åtte soldater gikk rundt vogna med urnene. Etter disse gikk nærmere 1000 mennesker. På kirkegården blei urnene gravsatt.

Kilder:

Kirkebøker, folketellinger, Laagendalsposten, Pro Patria. Minne om studentene som falt (Oslo 1945), Våre falne